

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Energimarknadsinspektionen

Yttrande över ändring av Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2013:7) om elleverantörers skyldighet att lämna uppgift om priser och leveransvillkor som tillämpas mot elanvändare

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Remissen innehåller även förslag till allmänna råd, vilka inte omfattas av Regelrådets granskning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till ändring av Energimarknadsinspektionens föreskrifter (EIFS 2013:7) om elleverantörers skyldighet att lämna uppgift om priser och leveransvillkor som tillämpas mot elanvändare enligt 8 kap. 11 b § tredje stycket ellagen (1997:857).

Föreskrifterna reglerar i detalj hur svenska elleverantörer ska rapportera in pris- och leveransvillkor till den oberoende prisjämförelsesajten Elpriskollen som Energimarknadsinspektionen driver. Förslaget innebär att rörligt avtal med timbaserat pris introduceras. Det innebär att kunden debiteras för sin faktiska förbrukning per timme istället för en schabloniserad förbrukningsprofil. Förslaget innehåller också vissa språkliga förtydliganden av två andra avtalsdefinitioner.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges att landets elleverantörer sedan 2007 har haft en rättslig skyldighet att rapportera in priser och leveransvillkor för konsumenter till Elpriskollen. Syftet med Elpriskollen är att konsumenter på ett enkelt sätt ska få tillgång till användbar information om priser och villkor för att med ökad kunskap kunna agera på elmarknaden. Intresset för att teckna timprisavtal har dock varit låg trots att möjligheten funnits sedan 2012. Endast cirka 10 000 svenskar har timprisavtal vilket motsvarar 0,2 % av marknaden.

Vidare anges att Sverige och EU står inför en omfattande omställning av sina energisystem. Behovet av ökad efterfrågefleksibilitet i samhället är stort. Konsumenternas motiv för att vara flexibla i sin förbrukning kan vara både ekonomiskt motiverade och bestå av andra drivkrafter grundade i samhällsnytta, miljöansvar och andra sociala faktorer. Energimarknadsinspektionen konstaterar i en studie att de marknadsbarriärer och hinder som idag finns gör det svårt för kunderna att sälja sin flexibilitet till marknaden. Det behövs incitament och styrning för att få igång en ökad efterfrågefleksibilitet i samhället och konsumenterna kan inte själva driva fram den önskvärda utvecklingen. Med förslaget vill

Energimarknadsinspektionen bidra till att timprisavtal blir ett mer vanligt förekommande avtal i Sverige. Förslaget anges skapa nya möjligheter att jämföra timprisavtal sinsemellan och det ger incitament för elhandelsföretagen att tillhandahålla avtalstypen. Införandet av timprisavtal på Elkollen kan på sikt bidra till att övriga privata prisjämförelsesajter börjar marknadsföra dessa avtal på sina sajter. En flexibel elanvändning kommer enligt förslagsställaren vara en del av lösningen på de framtida utmaningar som samhället står inför med en ökad andel förnybar elproduktion.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges att alternativet till den föreslagna föreskriftsändringen är att inte reglera området alls och låta det vara som det är idag. Enligt förslagsställaren är det mot bakgrund av den svaga utvecklingen för timprisavtal efter reformen 2012 tveksamt om fortsatt icke reglering kan producera de önskvärda resultaten. Vidare anges att bindande regler under rådande förhållanden är det bästa styrmedlet för att stimulera till ökad efterfrågeflexibilitet. Den samhällsekonomiska nyttan av ökad energieffektivisering är också i detta sammanhang av stor betydelse. Det framgår även att Elpriskollen är ett sökverktyg som över tid behöver spegla önskvärda förändringar på elmarknaden. Föreskriften har därför vid flera tillfällen ändrats, avtalstyper har tagit bort eller tillförts och nya villkor har lagts till. När det gäller inrapporteringskravet anges att förslagsställaren har eftersträvat en ändamålsenlig reglering som inte tynger elhandlarnas verksamhet i onödan. Incitamentet för elhandelsföretaget är företrädesvis affärsnyttan av att kunna erbjuda sina tjänster på Elpriskollen och där komma i kontakt med nya potentiella kunder. Energimarknadsinspektionen anser att elhandlarna, med den kännedom som de redan har om inrapportering av andra avtal, utan större anpassningar kan inkludera ytterligare en avtalstyp.

Det framgår även att det svala intresset kan bero på flera orsaker. En intresserad konsument måste till exempel ta en personlig kontakt med ett elhandelsföretag för att teckna ett timprisavtal. Övriga avtal på marknaden kan som jämförelse tecknas direkt på elhandlarnas webbsidor. Timprisavtal har inte heller marknadsförts särskilt aktivt av landets elhandlare och endast en tredjedel erbjuder avtalsformen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det går inte på förhand att utesluta att en ökad efterfrågan på timprisavtal hade kunnat ske på annat sätt. Givet att förslaget berör vad som ska framgå av Elpriskollen är det likväl inte avgörande för bedömningen i detta fall. Detta även i kombination med att det redogjorts för att lösningen om icke reglering inte gett önskat resultat.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges att förslaget till reglering är i enlighet med, och går inte utöver, de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. Det framgår även att EU-kommissionen presenterade ett lagförslag 2016, det så kallade Ren energipaketet. Ett av förslagen i elmarknadsdirektivet är att samtliga elhandlare med över 200 000 kunder i framtiden ska erbjuda dynamiska priskontrakt.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges att de ändrade föreskrifterna föreslås träda ikraft den 4:e maj 2020. Särskilt framtagen information om vilka uppgifter som ska inrapporteras och hur detta praktiskt ska ske kommer skriftligen skickas ut till landets elhandlare vid årsskiftet. För att ge samtliga elhandlare möjlighet att förbereda sig för det nya inrapporteringskravet anges att energimarknadsinspektionen under mars 2020 kommer att skicka ut skisser från inrapporteringssystemet. Vidare kommer elhandlare i en referensgrupp framtagen av Energiföretagen Sverige erbjudas möjligheten att testa inrapporteringssystemet för timprisavtal. Det framgår även att det kommer en uppdaterad handbok under april 2020 som beskriver de nya delarna mer i detalj. Detta kommer enligt förslagsställaren ge de berörda elhandlarna tid på sig för att anpassa sina nuvarande rutiner kring inrapporteringen. När föreskriften är beslutad kommer elhandlarna informeras om detta på energimarknadsinspektionens webbplats.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår ingen explicit motivering till föreslagen tidpunkt för ikraftträdande. Om bedömningen är att förslaget exempelvis bör träda i kraft så snart som möjligt borde detta ha angetts och motiverats.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande bristfällig men redovisningen avseende behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges att de elhandelsföretag som idag erbjuder timprisavtal, cirka 1/3 av marknaden eller 40 företag, berörs direkt av det nya inrapporteringskravet. Övriga elhandlare anges inte omfattas av inrapporteringskravet i föreskriften.

Det framgår att det finns cirka 122 elhandlare på den svenska elmarknaden som säljer el till konsumenter. Elmarknaden präglas av vertikalt integrerade koncerner, vilket innebär att koncerner på elmarknaden kontrollerar verksamheter inom både elproduktion, elhandel och eldistribution. Vattenfall, E.ON, Forum och Ellevio anges dominera både elhandeln och eldistributionen i Sverige. Det framgår även att det under 2018 gjordes cirka 522 000 leverantörsbyten i kategorin hushållskunder.

Regelrådet gör följande bedömning. Det saknas närmare uppgifter om berörda företag utifrån storlek, vilket är en brist.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal och bransch godtagbar men redovisningen avseende storlek bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Det anges att bedömningen är att resursåtgången för att göra eventuella anpassningar till förslaget inte är särskilt omfattande för elhandlarna. Över åren anges avtalstyper ha tagits bort och tillkommit vilket medfört mindre anpassningar för elhandlarna. Vissa förutsättningar är vidare givna sedan tidigare som att elhandelsföretag som säljer el till konsumenter har ett eller flera av de avtalstyper som omfattas av inrapporteringskravet. De aktuella uppgifterna som ska rapporteras är uppgifter som företagen normalt har tillgängliga i sina egna system. Det behövs vid inrapporteringen inte göras några särskilda beräkningar eller sammanställningar. De kostnader som anges kunna uppkomma är administrativa kostnader.

Inrapporteringskravet avser endast de elhandlare som erbjuder timprisavtal vilket uppskattas till cirka 40 företag. Med hjälp av uppskattningar har utvecklingskostnaderna för anpassningar för en av landets största elhandelsföretag uppskattats till cirka 75 000 – 100 000 kronor i engångskostnader. I övrigt har inte inrapporteringen ansetts medföra några konsekvenser för deras produktutbud eller kunder. För en mellanstor verksamhet kan motsvarande kostnad uppskattningsvis uppgå till 1/10 av engångskostnaden, det vill säga 7 500 – 10 000 kronor och för en mindre verksamhet blir kostnaderna ytterligare något lägre, 3 500 – 5 000 kronor.

Vidare redogörs för att rapportera in ett nytt avtal beräknas kunna ta tre timmar. Baserat på redovisade uppgifter medför det en kostnad om 870 kronor per företag vilket för samtliga elhandelsföretag som idag erbjuder ett timprisavtal motsvarar totalt 34 800 kronor i kostnader för den initiala inrapporteringen.

Inrapporteringen till Elpriskollen sker genom ett webbaserat system. När pris- och leveransvillkor ändras så ska detta inrapporteras. Energimarknadsinspektionen anges sedan starten ha strävat efter att utforma ett system som inte ska vara administrativ betungande för företagen. För att förenkla inrapporteringen kommer Energimarknadsinspektionen att automatiskt hämta och lägga in aktuella timprisvärden i inrapporteringsverktyget Elin. Elhandlaren rapporterar sedan endast in de fasta påslag och övriga rörliga kostnader som ingår i kundens pris.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt om det framgick uppgifter om de eventuella kostnader som förslaget kan medföra om de så kallade fasta kostnaderna justeras för timprisavtal. Därutöver hade redovisningen kunnat kompletteras med en uppskattning om antal företag som har så kallad stor, mellanstor och mindre verksamhet.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

Förslagsställaren gör bedömningen att inga ytterligare kostnader kommer att uppstå för elhandlarna eller att de behöver göra ytterligare förändringar i sin verksamhet till följd av den nu föreslagna regleringen än de som redan har redovisats. Det anges också att mot kostnaderna kan möjliga intäkter ställas. De utgörs av den affärsnytta en elhandlare har av att erbjuda sina tjänster på Elpriskollen och de potentiella intäkter som kan uppkomma genom att det träffas ett avtal med en kund som använder sajten.

Regelrådet gör följande bedömning. Befintlig redovisning är tillräcklig givet att vissa förutsättningar är givna sedan tidigare för elhandelsföretag avseende inrapporteringskrav.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges att prisjämförelsesajter idag är en ledande kanal när konsumenter ska söka information för att ingå eller byta elavtal. Den nya föreskriften kan bidra till ökat intresse hos landets elhandelsföretag att erbjuda timprisavtal och därmed bidra till att stärka konkurrensen för denna avtalsform. Elpriskollen är en kanal för elhandelsföretag att marknadsföra och sälja avtal till konsumenter och införandet av ett nytt avtal kan leda till ökad priskonkurrens mellan aktörerna. Om kundrörligheten ökar förbättras konkurrensen mellan företagen vilket är positivt för marknadens funktion.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt om redovisningen utvecklats kring om förslaget kan komma att medföra en påverkan mellan de aktörer som har en större andel av marknaden kontra de förhållandevis mindre aktörerna.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Enligt förslagsställarens bedömning kan de nya förtydligande definitionerna av de avtal som ska rapporteras in leda till att det blir enklare för elhandlarna att veta vilka avtal som ska rapporteras in vilket skapar bättre kvalitet på uppgifterna.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren gör bedömningen att någon särskild hänsyn inte behöver tas till små företag. De föreslagna ändringarna träffar alla elhandlare lika. Samtliga företag, oavsett storlek, som vid ikraftträdandet av de nya bestämmelserna redan erbjuder ett timprisavtal berörs av inrapporteringsskyldigheten. Kostnaderna bedöms för mindre verksamheter vara av begränsad omfattning.

Regelrådet gör följande bedömning. Befintliga uppgifter är tillräckliga i detta fall.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Regelrådet anser att det för merparten av punkterna framgår tillräckliga uppgifter. De identifierade bristerna är vidare inte så pass allvarliga att de är avgörande för den sammantagna bedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 22 januari 2020.

I beslutet deltog Elisabeth Thand Ringqvist, ordförande, Hanna Björknäs, Yvonne von Friedrichs, Lennart Renbjer och Marie-Louise Strömgren.

Ärendet föredrogs av Anna Stattin.

Elisabeth Thand Ringqvist
Ordförande

Anna Stattin
Föredragande